

Posudek na diplomovou práci

Autor diplomové práce: **Bc. Michal Jurka**

Název práce: **Mlčení ve forenzním dialogu**

Oponent: **Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.**

Předložená diplomová práce spadá do oblasti, kterou můžeme čistě pracovně nazvat sémiotikou ticha. Její záměr je poskytnout náhled na role mlčení, a role různých typů mlčení, na pauzy apod. v textu, především v dialogickém. Autor chápe mlčení jako funkční prostředek komunikace, jenž je ovšem nesnadné interpretovat z hlediska konkrétního typu funkce, a to ať již posluchačem, nebo lingvistou. V první části práce autor představuje teorii dialogu, čerpá z českých reprezentativních zdrojů a z literatury zahraniční. Dialog je pro autora výchozí a bachtinovsky jedinou formou komunikace, respektive výstavby komunikačního procesu a textu, jemuž je jazyk designován systémem svých prostředků a možností jejich „vynechání“. Paradoxně, po „zrušení“ monologu, pak autor zavádí pojem / termín kvazidialog, říká zdánlivý dialog (tedy nedialog), když již ale není sporu o tom, že komunikáty jsou dialogické principiálně; v příkladu s mlčením (u jídla) autor ukazuje interpretaci tohoto mlčení komunikanty a jejich behaviorální reakci z ní plynoucí, ukazuje tedy dialog, ačkoliv na místě, kde je nutné pro znakovou charakteristiku mlčení zohlednit široký pragmatický kontext a kde nemluví žádná ze stran. Vzhledem k záměru práce je zde větší prostor dán institucionálnímu dialogu. Dále se autor věnuje mlčení, tedy mlčení v dialogu. Předestírá některé typologie mlčení a vysvětluje z hlediska pragmatiky jazyka fixované či normované funkce mlčení v dialogu. Věnuje se dále také povaze pauzy. Centrální je zde sémiotické pojetí mlčení, které autor chápe jako znak, a v této části textu, podobně jako v jiných, na základě diskuse s referovanými zdroji dochází k nutnosti znakové charakteristiky mlčení coby komunikačního a jazykového prostředku. Třetí část práce představuje analýzu forenzního dialogu. V této části autor využívá penzum poznatků shrnutých v předešlých částech práce a interpretuje mlčení v konkrétním textu, k němuž přikládá širokou řadu komentářů a poznámek forenzní povahy. Strukturu analyzovaného textu a jeho mlčení pak přehledně zobrazuje (v tabulkách) a typologizuje ve vlastním výkladu. Tím je celá problematika vhodně ilustrována a rozhodně nelze říci, že se jedná o pandán teoretické části práce. Autor detailně analyzuje daný text a ukazuje, že výše traktovaná teorie je užitečná v popisu sémiotiky ticha v textu, v němž je navíc ticho významným konstrukčním principem. Jazyk autora je místy vzletný (mlčení je chaos), střídají se terminologicky a pojmově korektně vymezené výklady se spíše esejistickými pasážemi (do budoucna to může být autorovou devízou, ukazuje to emocionální angažovanost v problematice, v diskurzu kvalifikačních prací na to pouze upozorňuji), čemuž odpovídá i stylové vymezení užitých jazykových prostředků. Práce místy trpí především typografickými nedostatky, není jich ale příliš. Především úvod a závěr práce je gramaticky, stylově a typograficky nekonzistentní. Autorova práce představuje hodnotný příspěvek k tematice mlčení, která není tak opomíjena, jak myslí autor, ale přesto v ní čeká mnoho otázek, které částečně tato práce řeší a které čekají na další řešení.

Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji klasifikační **stupeň B** (zohledňuje především citelný zápal). Otázky k obhajobě vyplývají z těla posudku.

Podpis oponenta:

.....

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Datu: 24.8.2015